

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrtnih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerni pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . . . 30, izven Avstrije 1.40 za tri mesece . . . 80, za pol leta . . . 1.50, za leto . . . 3.00. Na naročbe brez priložne naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašajo se računano po tarifi v petiti; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnica in javniznava, domači oglašaji itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: alica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema upravnika alica Molino picolo hst. 3. II. nadst. Odprte reklamacije so prosto poštnine.

V edinosti je moč!

Zlate besede iz ust Leva XIII.

Ko so te dni v Rimu pravimi orgijami slavili spomin na dan nasilstva in krivice, ali pa so morda šumnim veseljem hoteli le udušiti žgočo vest — tedaj so naglašali resni glasovi širom Evrope velikansko razliko med današnjim položajem sv. Stolice in pa položajem nje nasprotnikov.

Res, razlika je velikanska. Pred prosvitljenim poglavarjem cerkve katoliške klanja se danes ves svet, ne le katoliški, ampak tudi nekatoliški in celo nekrščanski, dočim gleda svet na zjednjeno Italijo pomilovanjem. Ugled papežev blesti v prekrasem sijaju, zjednjena Italija pa — strada in se valja v mlaki grozne korupcije in znak nje gibanja je vseobče nazadovanje v gmočnem in duševnem pogledu.

Cerkve katoliška pa ima tudi sedaj glavarja, — vnetega duhovnika in veleuma. Kadar-koli se oglasi Lev XIII, vsikdar so njegova usta vir nedosežni bistroumnosti, vir zlatim besedam in nankom. Ni ga svetovnega vprašanja, s kojim bi se ne bavil Lev XIII in najtežavnejšim problemom prihaja do korenike ta presvetljeni duh.

Najbolj pa se moramo čuditi širokemu svetovnemu obzorju Leva XIII; tu ne vidiš nikjer nepotrebne tesnosrčnosti, ampak povsodi se uverja, da ta sedanji glavar cerkve katoliške hoče pridobivati srca le dobrohotnostjo. In tako vidimo, da jednako ljubeznivostjo vsprejema prijatelje in nasprotnike, katoličane in nekatoličane. In ves svet proslavlja dobrosrčnost in modrost njegovo in ves svet posluša občudovanjem, kadar Lev XIII govori o tem ali onem vprašanju. V katoliški Avstriji, v protestantski Nemčiji in v pravoslavni Rusiji — povsodi se klanjajo pred velikim papežem.

Tako je te dni sv. Oče vsprejel rimskega dopisnika ruskega lista „Novoje Vremja“ in kakor vsikdar, tako so tudi to pot besede Leonove vzbudile veliko senzacijo. Lev XIII je govoril z ruskim časnikačem o združenju cerkev, zlasti v združenju vztočne in rimske cerkve, o razmerju med Rusijo in narodom poljskim, o socialnem vprašanju, o namenih cerkve katoliške — in vsaka njegova beseda nam priča, da Lev XIII ni le premoder glavar cerkve, ampak da je tudi nedosežen državnik in bister politik.

Glede združenja cerkev je pripoznal papež, da obrača posebno pozornost temu vprašanju. Saj med istimi ni tolike razlike, o kateri govore ljudje, poznajoči vero le površno, in cerkev katoliška ne stremi po oni obliki nadvladavja kakor jej podtika. Vzemite, katero slobodi cerkev, n. pr. špansko. V istej ni niti jednega inozemca.

PODLISTEK.

Klarica iz farovža.

(Dalje).

In kaj še-le, ko so vzrasle rože in jagode! Zgodaj v jutro bil je Ciril že v farovžu s kitico rdečih rož in z canjico zarudelih jagod, da se je Marjeta kar čudila, kako lepe rasejo po tukajšnjih lesovih.

Ciril imel je Klarico rad kakor sestro — in ko bi bil imel sestrico, ne bi je bil zamogel imeti rajše.

II.

„Moj Bog! Kdo bi to rekel, da smo že pet let v kameniškem farovžu!“ vzdihnila je nekoč Marjeta. „V resnici, tudi pri uboštju beži čas kakor voda. Predno se nadejamo, pak postanemo starci in starke.“

„Resnica! Tako se mi zdi, kakor bi bilo to včeraj!“ pritrdil je gospod župnik. „Ko človek vidi, kako rase mladež vsaki dan,

Vsi so rojeni Španci, celo kardinali, škofje in duhovniki. Tako je tudi v vsaki drugi cerkvi. Cerkev ne misli nikamor pošiljati tujih duhovnikov; duhovščina bōdi narodna! Sploh ima cerkev v poslednjem času dokaj povoda do veselja. Katoliška cerkev je dosegla lepih uspehov na Angleškem, v Ameriki pa je prišla do velikega vpliva, ne da bi v to posebno delovala rimska stolica. Tako bōdi, saj je to povsem naravno: resnica zmaga sama ob sebi.

Kar se dostaje vstočne in rimske cerkve, bili sti nadahneni jednim in istim duhom. Bili sti v apostolski skupnosti do nesrečnega trenutka, ko sti se ločili. In tudi če sodimo združenje cerkev se splošnega stališča, ne moremo prezreti, da bi bile posledice jako velike in važne. Saj sedaj ni pravega miru na zemlji. Vse se opira le na bodala; sila pa, ki se opira le na bodala, ne more biti večna. Ker so vse države v stanju oboroženega miru, se v istih ne morejo primerno razvijati znanosti, umetnosti in obrt. V sedanjih težkih gospodarskih pogojih niti ni možno človeškemu duhu, da bi se mogel kazati v vsej svoji moči. To bi bilo mogoče še le tedaj, ako bi nastopila na zemlji doba večnega miru, o kojem govori cerkev od nekdanj, ako bi vrgli od sebe bodala in orožje in bi se reševala mednarodna vprašanja potom svobodnega presojanja se strani evropskih vladarjev in papeža. Potem še le bi zavladal na zemlji pravi mir in bi bil mogoč pravi živi napredek.

O Poljaki je rekel Lev XIII.: Kar se dostaje Poljakov, pravil sem vedno in pravim vsakemu Poljaku, ki me obiskuje, da treba ločiti versko stran od politike. Pustite na strani politiko — rekel sem jim. Usoda je hotela, da je prenehala vaša samostojna država in da ste prišli pod drugo vladu. Tej se morate ukloniti. Jaz ne morem drugače presojati vašega razmerja do Rusije. To isto sem rekel tudi v svoji encikliki do Poljakov.

Glede na socializem je menil papež, da isti izgine raz površje ali vsaj premeni svoj značaj, ko nastopijo bolji gospodarski pogoji in ob intenzivnem delovanju cerkvenih organov.

V vseh teh izjavah zrcalita se nam veliki um in zlato srce Leva XIII.: navdušenje za svoj sveti poklic, za moč in slavo cerkve katoliške; dobrohotno vabljenje drugih v naročaj te cerkve, ljubezen do miru in po takem ljubezen do človeštva; intenzivna skrb za one, ki si v potu svojega obraza morajo služiti vsakdanji kruh; in pa velika državniška modrost v opominih do Poljakov.

Uprav otroško hvaleznostjo pa jemljemo na znanje izjavo svojega očeta: kakošen bōdi duhovnik! in pa opomin Poljakom.

niti ne opaža, da rase kakor iz vode. Ozrite se le na Klarico. Še nima dvanajst let in že je velika kakor solnčnica v vrtu. Ne rad bi jo iztrgal iz šolskih klopj, dokler se bode hotela učiti. Klarica je nadarjena. Za tukajšnjo šolo je že prevelika. Podaj mi sēm, Marjeta, to knjižico raz mizico, — to ne, ono manjšo; — imam tu imenik šolskih otrok; pogledati hočem, kateri mi oddidejo. — Nū, ta ostane že pri gospodarstvu, — ta-le pojde na Nemško, — ta se bo učil vrtnarstva, — tega hote dati v semenišče, — a Ciril? V nedeljo sem govoril z mladim kmetom Zameckim iz Toužetina, ki je rekel, da vzame Cirila v službo; da mu dā med tem ložjega dela in ako bo vrl, zaupa mu pozneje tudi konje. Revež Ciril! jokal je, ko je sprejel odpustno spričevalo. Povprašal me je skrbno, kdo bo namesto njega ministriral, ter po otročje povprašal, kam pojde Klarica v službo. Rekel sem, da služila ne bo, da pojde po počitnicah v Prago v šolo. In to, mislim,

Duhovnik bōdi naroden! tako vsklika sv. oče. Dā, duhovnik bōdi naroden. Ta vsklik si tolmačimo mi tako, da duhovnik spajaj skrb za večni blagor svojih ovčic se skrbjo za gmočni in duševni napredek istih tudi na tej zemlji. Duhovnik sočustvuj z narodom, vodi ga in podpiraj pri doseganju vzvišenih idejalov. Kar je narodu pri sreč, bōdi tudi duhovniku pri sreč. Iz kratka: duhovnik identifikuj se z narodom. Velik um Leva XIII. vidi, da duhovnik najlože doseže svoje verske cilje, ako se kaže zaščitnika naroda tudi v posvetnih stvareh.

Opomin Leva XIII. Poljakom pa je naravnost kos našega narodnega programa. Da bi se avstrijski Poljaki hoteli ravnati po tem opominu, da ne bi urejali vsega svojega političkega postopanja le v zmislu svojega srda do Rusije, nikdo ne bi mogel danes trditi, da je vzajemnost med avstrijskimi Slovani zgolj utopija. To je ravna naša rak-rana, da Poljaki — kakor jim očita Lev XIII. — nočejo ločiti verske strani od politike in se nočejo ukloniti v to, kar stoji trdno in neomajljivo. Tu je izvor njih separatizmu, slovanski neslogi, naši nesreči. Razumnemu človeku ne treba praviti, kako bi bilo danes v Avstriji, da so Poljaki tesno spojeni z ostalimi Slovani te države. Boj za jednakopravnost, narodni boji, boj proti neslovanskemu zistemu — vse to bi bila danes le legenda iz davno minulih časov.

Ako mi svarimo Poljake radi njih separatizma, pravijo nam, da smo rusofili in — vežejo se z Nemci in Madjari. Levu XIII. ne morejo očitati kaj takega. Ako nočejo slušati nas, ki smo jim bratje po krvi, pa naj slušajo vsaj oni veleum na sv. stolici, ki objema z vso svojo brezmejno ljubeznijo uprav katoliški narod poljski. Ali se smemo nadejati temu? Radi bi se nadejali, ali preobilo imamo že žalostnih skušenj. Ali bōdi tako ali tako: Slovani moramo biti od srca hvaležni Levu XIII. na zlatem nauku zaslepljenim našim bratom Poljakom.

Politiške vesti.

V Trstu, dne 4. oktobra 1895.

„Zmernim“ Slovincem na Goriškem v album. Dunajska „Reichspost“ piše: V goriškem deželnem zboru stavili so Italijani v zadnjem zasedanju uprav nečuvne in toli nezmislne zahteve, da sta se zgrajala celo dobrodušni deželni glavar in vladni zastopnik vitez Bosizio. Zlasti pa je zbudilo opravičeno ogorčenje, ne le pri imenovanih dveh gospodih, ampak pri vseh pametnih in zmernih življih, zavratno izkoriščanje načrta za namakanje pri Trziču, ki bi bilo vzlic ener-

Marjeta, bo najbolje. Damo jo v Prago. Dokler sem živ, bom jo podpiral, a kjer bi nezadostovali denarji, pomaga dobro pripočilo. Imam v Pragi nekoliko premožnih tovarišev, ti bōdi Klarici na mojo prošnjo tudi dajali nekoliko južnice zastonj. Ko sem jo že vzel v oskrbo, moram za njo skrbeti. Premoženja ji ne morem zapustiti, to veš, Marjeta, sama. A Klarici pak vendar prav pride, česar se nauči.“

Resnično, ko je minolo leto, došel je župnik v Toužetin ter poprosil Zameckega, naj bi popeljal jutri še svojimi konji Klarico in malo njeno prtljago na Peruški kolodvor.

„Popeljem jo, častitljivi gospod. Žetev je končana in z jesensko setvijo se tudi še ne mudi. Konji bi se zastonj redili s praznovanjem. A ti, Ciril, pripravi zali koleselj in prazniško jermenje, pojdeva jutri na Peruč.“

„Na Peruč? — s kom?“

„Z častitim gospodom in Klarico, ki pojdeva v Prago.“

gičnemu protestu ogromne večine sointere-sentov požrlo še jeden milijon goldinarjev, in pa načrta za furlanski tramvaj, koji bi uničil pokrajino in kojemu so namenili le politički, da bi namreč približal Goricu deželi-materi Italiji.

Mislili bi torej, da bōdo odločilni činitelji branili državi zvesto slovansko prebivalstvo pred takimi zahtevami žido-liberalskih Italijanov. Ne, ampak storili so vse mogoče, da bi predrl sklenjene vrste Slovincem, med tem ko so dopustili, da so v Furlaniji, kjer bi bili lahko srečno operirali, prišli na površje najsrilitiši in najfanatičnejši življi. Tu navajamo le dve imeni: župan Venutti in dr. Marani (E. gosp. Jakončič? Vsklik ured.), ki sta n. pr. dosegla, da so krščanske člene „Del. podp. društva v Trstu“, ki so bili na potu na sv. Goro, tirali po dolgih ovinkih okolo mesta, preko trga za živino, kakor da bi bila to druhal tolovajev. Kaka čutstva je vzbudilo to v slovanskem prebivalstvu, je težko opisati. Začujeni se moramo vprašati: ali živimo na katoliški zemlji, ali v požidjeni in demoralizovani Italiji?!

Označivši po zaslugi takozvane „zmerne“ Slovence pravi „Reichspost“: Zahteva Slovincem, da bi se izdajala poročila tudi v slovanskem jeziku, je baje slovenska nesramost, dasi Slovenci sestavljajo 2 tretjini prebivalstva. Dvojezične uradne table so trn v peti tem „zmernim“ Italijanom, odkar so Istrani ugnali vladu v kozji rog. V deželnem zboru Slovinci ne bi smeli govoriti v svojem materinem jeziku, kakor v Istri, kjer zastopniki velike večine prebivalstva ne smejo govoriti hrvatski. Taki bi bili torej idejali naših „zmernih“ Italijanov; in če se Slovenci upirajo takim poželjivostim „zmernih“ Italijanov, nazivljajo jih — radikalne ultra.

Hrabrim slovanskim bojevnikom — tako vsklika konečno „Reichspost“ —, ki bijejo toli težaven boj za Avstrijo in za tlačeni narod slovanski, in ki pridejo v pomnoženem številu v prihodnji deželni zbor, kličemo navdušeno: Le hrabro naprej!

Gosp. Jakončič in družba! Glejte, kako sodijo Nemci, a kako ste postopali vi?!!!

O bodočem dež. glavarju za Istro piše „Slovenec“ od min. četrta: Dolgo časa se že vrše obravnave mej vladu in italijansko stranko o tem, kedo otvori kot novi deželni glavar zasedanje deželnega zbora isterskega. Vzlasti vlada mnogo obravnava s poslancem in advokatom v Pulju dr. Rizzi-jem, katerega je nalašč poklicala v Trst, da se ondi z njim Rinaldini osebno dogovarja, po kakimih pogoji da bi bil voljan sprejeti čast deželnega glavarja. Dr. Rizzi, ki pozna razmere in ve, da je vlada v hudih škrip-

„Klarica v Prago...“

In Ciril se je otožno pokrtil s svojo kاپico, ter šel ven, da izvrši ukaz. Drugokrat bil bi gotovo v tem hipu gotov, toda danes? — Ničesar ni mogel najti; iskal je kako reč, pa hodil okolo nje. Kakošno čudo! Zazolzeno oko slabo vidi. Da, niti g. župnika ni videl, ko je odhajal z dvorišča. Hotel je nekaj sporočiti Klarici — — eh! vsaj ji to jutri povē.

V jutro, po zajutreku zapregel je Zamecki mlada konja, sel s Cirilom na voz in dal mu privikrat vajeti v roko.

Kako se je veselil Ciril tega trenutka, ko bo prvokrat sam vodil konje, ali — sedaj mu to ni bilo lahko. Ko bi ne bilo Zameckega, pa bi mu bili pobegnili na polje.

V kratkem bila sta v Kamenici — in čez pol ure že so odrdrali na Peruč.

(Dalje prih.)

cih, je stavil važne pogoje. Zahteval je namreč, naj se mu pusti prosta roka, da po svoje določi jezik, v katerem se bo obravnavalo pri deželnozborskih razpravah. Nadalje hoče, da se poleg njega imenuje kot glavarjev namestnik tudi Italijan jednako odločne narodne barve, kakor je on; ob enem pa hoče Rizzi se vedno ostati župan in odvetnik v Pulji. Bajda da je mu je vlada vse to dovolila. Čudno, da ni Rizzi dobil tudi dovoljenja prepevati slovenskim poslancem vstop v deželno zbornico! Ako bodo merodajni krogi tako umevali svojo nalogo gojiti v Istri avstrijsko domoljubje, tedaj pač ne vemo, kaj je avstrijsko domoljubje in kaj italijanska iredenta. Slovani v Istri, katerih je večina v deželi, po tem načrtu ne bodo prav nič zastopani v deželnem predstojništvu in deželni glavar oboje imel pravico jim določevati, v katerem jeziku bodo v deželni zbornici zastopali koristi svojih volilcev. To so razmere, ki porajajo v deželi vse drugo, le zadovoljnosti ne. Nadejamo se, da dunajski vladni krogi konečno vendar le spoznajo, kje se nahaja (tu sledečih besed si ne upamo ponatisniti) ter da s krepko roko zabranijo vse, kar bi bilo v kvar isterskim Slovanom in ob enem tudi avstrijskim koristim.

Demonstracija Armencev v Carjemgradu. Armenci žive v Mali Aziji na planjavah med Kaspijskim in Črnim morjem. Deloma pripadajo Rusiji, deloma Turčiji, deloma Perziji. Po veri so sicer kristjani, toda pripadajo po ogromni večini takozvani gregorijanski cerkvi. Kakor je povsodi, kjer je kaj nemohamedanskega pod žezlom sultanovim, tako so tudi Armenci silno nezadovoljni in vrvenje med njimi je postalo v poslednji čas toliko intenzivno, da dela veliko skrbi vsej Evropi. Ravno te dni je poslala Angleška zadnja odločno spomenico turški vladi, da uvede potrebne in od Armencev zahtevane reforme. Dne 30. m. m. pa so Armenci, živeli v Carjemgradu, privedli veliko manifestacijo ter so hoteli izročiti posebno spomenico, v kateri zahtevajo, da se zasnuje armenska provincija s kakim Evropejcem na čelu, katerega bi izvolile vlasti v sporazumljenju s Turčijo, da se uvedejo reforme v upravi po nasvetih držav in potem razne gospodarske reforme. Spomenica pravi, da utegnejo nastati velike neprilichnosti za Turčijo in za armenski narod, ako Turčija ne izvede reform. Povodom te manifestacije prišlo je do hudega pretepa med Armenci in Turki. Turki mahali so s palicami in metali kamenje po bežečih Armencih; mnogo njih so ranili težko, jednega Armenca so celo ustrelili. Turke hujskajo sofi (dijaki) in duhovščina.

Je pač vse gnilo v tej nesrečni Turčiji, da ne pomorejo ni tožbe ni pritožbe prebivalstva, ni žuganja od strani evropskih držav. Turčija se ne gane, ampak vstraja v svoji zanikarnosti, dokler je ne zganejo z mesta ustaje in topovi.

Dne 2. t. m. so bili zopet krvavi spopadi. Zaprli so vse armenske listonoše pri vztočni železnici. Mnogo prodajalnic v Stambulju je zaprtih. Turška vlada zavrača vso krivdo seveda na Armence. Oficijelna turška poročila trde, da so bili Armenci oboroženi enakimi revolverji in da je padlo v boju oziroma bilo ranjenih 7 častnikov in 45 vojakov. Izgube Armencev so baje še veliko večje.

O srbskem kralju Aleksandru se mnogo govori v poslednji čas, da se zaroči z hčerjo jednega velikih knezov ruskih. Sedaj pa javlja „Kölnische Zeitung“, da se je kraljica Natalija nedavno sestala z velikim knezom Vladimirjem, da se dogovori žnjim o poroki njegove hčere Helene z njenim sinom Aleksandrom.

Različne vesti.

God Nj. Vel. cesarja in kralja praznoval se je v Trstu, kakor običajno s slovesno sv. mašo v stolni cerkvi pri sv. Justu, katere so se udeležili zastopniki civilnih in vojaških oblastij, razne korporacije itd. Tudi v drugih župnih cerkvah bila je posebna služba božja v ta namen, da nam Najvišji ohrani še mnogo let premilostnega vladarja.

Nadvojvoda Fran Ferdinand d'Este. Bodočemu našemu prestolnasledniku obrnilo se je zdravje tekom bivanja visokega bolnika v Mendoli na Tirolskem mnogo na boljše, kakor smo to sporočili v našem listu. Včeraj je odpotoval Nj. ces. in kv. Visokost nadvojvoda Fran Ferdinand z Dunaja v Mali Lošinj,

kjer nameruje ostati nekoliko tednov. Potem se poda brzkone za nekoliko časa v Egipt.

Dr. Ante Starčević, prvak stranke prava na Hrvatskem, bolehal je močno v poslednji čas. Zdravniki so dognali da trpi posledicah pljučnice, ki jo je bil prebil v minolem letu. Nastali eksudat odpravili so zdravniki potom operacije. Sedaj mu je odleglo in se nadejajo, da skoro okreva.

Imenovanja. Više deželno sodišče na Primorskem imenovalo je dnevničarja pri okrajnem sodišču v Labinu Konrada Sestana vodjo zemljiških knjig pri okrajnem sodišču v Buzetu, dnevničarja pri okrajnem sodišču v Trzinu na Goriškem Srečka Rikarda Visintina kancelistom pri okrajnem sodišču v Črvinjani in dnevničarja pri okrajnem sodišču v Sezani Cirila Kumarja vodjo zemljiških knjig pri okrajnem sodišču v Podgradu. — Predsedništvo c. k. finančnega ravnateljstva imenovalo je pri c. kr. davkarjih: pristave Josipa Hocheja, Frana Sauniga, Alojzija Doliacha, Leopolda Königa in Matijo Bastianutija oficijali; vezbenika Henrika Rosenkranza in Feliksa Santina pa pristavama. — Finančni minister je imenoval višjega komisarja II. razr. finančne straže v Trstu Jos. Stefficha višim komisarjem I. razreda.

Zastoj se veseli! Včerajšnji „Il Piccolo“ preobrača kozolce samega veselja, ker si revše domišlja, da propadajo v Trstu učni zavodi družbe sv. Cirila in Metoda. Seveda ga bode najbolj v oči slovenska šola pri sv. Jakobu, a veseli se, da tudi ta šola propade skoro in v kratkem. Zastoj se veseli, dragi! I nas veseli, da je „resnicoljubni“ „Il Piccolo“ nehote priznal veliko važnost te šole za slovenski živelj tamošnjega okraja, ker je priznal, da je mestni magistrat že svoječasno, — „uvažuje pretečo nevarnost raznarodjenja italijanskih otrok (!), prihajajočo iz te šole, hotel odpreti italijansko šolo v istem kraju (na „polverjeri“) kot tekmovalko slovenski šoli pri sv. Jakobu, kar pa ni dovolilo namestništvu in kojo prepoved je potrdilo najvišje upravno sodišče“.

C. kr. namestništvo in pa upravno sodišče razsodila sta tako, kakor je bilo prav, kajti laška šola, katero je bil hotel odpreti magistrat, bila bi zares povsem nepotrebna. Gospoda „liberalci“ morali so se torej udati svoji usodi in pustiti slovensko šolo, kjer je bila in kjer je še. Da, gospoda, vaše veselje je prav neutemeljeno. Slovenska ljudska šola družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu se je ukoreninila tako močno in stoji tako krepko, da je ne podró vsa vaša tendencialna in zlobna zavijanja — dejstev. Nikakor ni res, da se je odpravil otroški vrtec pri sv. Jakobu zaradi tega, ker družba nima denarja, ni res, da sti došli na šolo pri sv. Jakobu kot učiteljici dve šolski sestri z bok tega, ker stanejo učitelji ali učiteljice preveč. Na ljudski šoli pri sv. Jakobu ostalo je vse prejšnje učiteljsko osebje, poleg tega pa sti nameščeni še dve šolski sestri, obe izprašani učiteljici in te dve šolski sestri staneti družbo isto toliko kolikor učiteljici posvetnega stanu. In zakaj je pozvala družba ti dve šolski sestri v Trst? Zato, ker je odpravila pri sv. Jakobu otroški vrtec, namesto tega pa je odprla na ljudski šoli na dveh razredih vsposrednici. Ljudska šola pri sv. Jakobu šteje torej letos všteti ti dve vsposrednici sedem razredov; razširila se je torej za dva razreda! Je-li to znamenje propada? Je-li morda znamenje propada dejstvo, da se je tudi letos prijavilo toliko učencev v ta zavod, da vodstvo ni moglo vsprejeti vseh?? Zastoj je tvoje veselje, dragi „Piccolo“! Daj, pošlji vendar jednega svojih „reporterjev“ na lice mesta in ako ti isti sporoči resnico, pove ti, da šola družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu ne le ne propada, ampak da se lepo razvija v veselje Slovencev in v slepo jezo tebi in tvojim somišljenikom!

Umestno vprašanje. Laški listi v Gorici in v Trstu prinašajo to-le vest, katero so posneli iz dunajskih „nemško-liberalnih“ listov: „Osrednje predsedništvo družbe „Schulverein“ v Berlinu pcdarilo je 200 gld. za „nemške“ (!) dijake v Celju, ter sklenilo, da bode vsposrednici tudi druga berolinska društva, najskrbijo za osnovo štipendijev za Celje. Tudi društvo „Süd-

mark“ v Celju, katerega namen je brniti nemško narodnost v Gradcu (??), dobilo je nedavno iz Berlinu izdatno podporo“.

Nam ni nič novega, da dobivajo nemška „šolska“ društva podpore iz „rajha“, a niti živ krat se ne spodtika na tem; znamo tudi, da slavna „šolska družba“ (?) „Lega nazionale“ dobiva lepih lir iz bližnjega kraljestva, dasi vrli „Il Piccolo“ hinavsko vsklika: „Moj Bog! kaj bi se dogodilo, ako bi družba „Dante Alighieri“ podarila 400 lir za italijanske dijake v Gradcu?“ — saj je javna tajnost, da dobivajo toliko Nemci, kolikor Lahji za svoje „šolske družbe“ izdatnih podpor z — onkraj črno-zlatih kolcev. Umestno pa bi bilo vprašanje: Kaj bi se zgodilo, ako bi n. pr. blagotvorniteljno društvo v Peterburgu poslalo „propadajoči“ podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu par sto rubljev podpore? To bi skakal in ovajal zopet „Il Piccolo“!!

Kdo je gospodar v Trstu? Naši čitatelji se gotovo še spominjajo, da je minole nedelje „Il Piccolo“ kar rolnel, ker so si tudi šolski otroci ogledali plastično sliko bitke pri Kustoci, toli sijajne za avstrijsko vojsko in nekoliko manj sijajne za italijansko. Mi smo čudili, da je „Piccolova“ družba poleg tolikih dobrot, ki uživajo avstrijski Italijani v tej državi še tako predrzna, da kar odkrito kaže svojo mržnjo do spomina na junaške čine avstrijske vojske. Čudili smo se, a danes še čudno še bolj, ko vidimo, koliko moči imajo „Piccolova“ ropotanja s takimitendencijami. Poročajo nam namreč: V nedeljo je zaropotal „Il Piccolo“, in čuje! v ponedeljek že so dobila ravnateljstva šol po okolici ukaz mestne šolske oblasti, da učitelji ne smejo pobirati prispevkov v razne nešolske namene in da ne smejo nikamor voditi učencev.

Kdo gospoduje torej v Trstu? Kdo? V nedeljo je zarohnel „Il Piccolo“ v ponedeljed že so dobila šolska vodstva takoj ukaz.

Državen poštni urad v Malem Lošnju. Poštno in brzojavno ravnateljstvo v Trstu objavlja, da odpre s 15. t. m. v Malem Lošnju namesto dosedanjega neerariškega poštnega in brzojavnega urada državni poštni in brzojavni urad. Ta urad se bode bavil z vsemi poštnimi opravili ter bode imel tudi pošto-hranilniško nabiralnico.

Trina uč. Strokovnjaki so konstatovali, da se trtna uč. širi v občini Slap pri Vipavi.

Poziv. Načelnštvo nadzornikov „Del. podp. društva“ pozivlja tem potom vse gg. nadzornike k redni mesečni seji, ki bode jutri v nedeljo dne 6. t. m. ob 6. uri zvečer.

Plesni odsek „Delalskega podpornega društva“ naznanja, da se prično plesne vaje jutri, v nedeljo ob 4. uri popoldne. Kakor je bilo že omenjeno bode v letošnji predpustni dobi poučeval ples g. Ivan Umek ml.

Poroka v obitelji Vanderbilt. Tekom tega meseca poroči se v Novem Yorku vojvoda Marlboroughski s hčerjo znanega ameriškega milijardarja, „železniškega kralja“, gčno. Consuelo Vanderbilt. Miss Consuela dobi lepo doto 10.000.000 dolarjev, vojvoda pa „nagrada“ 3.000.000. S tem drobižem nastopi mladi par popotovanje po Evropi. Nevesta je stara 25, ženin pa 24 let.

Kolera na Galicskem. Iz Lvova javljajo dne 3. t. m.: V Tarnopolu so predvčerajšnjem obolele tri osebe za kolero; jedna prej obolelih je ozdravela, dve sti umrli; v Zagrobeli obolela je jedna oseba.

H katastrofi v Mostu. Naši čitatelji se izvestno še spominjajo na poročila o katastrofi, ki je pred par meseci zadela mesto Most na Češkem. Včeraj bilo je izvršeno službeno poročilo o katastrofi. Iz istega je razvidno, da se je 34 hiš popolnoma pogreznilo, 66 poslopij pa je hudo poškodovanih.

Policijsko. 23letni sodar Anton Urbančič iz Rojana in 23letni zidar Josip Tuljak iz Buzeta morala bi se predvčerajšnjem staviti v dejansko službo pri 97. pešpolku. Namesto da bi bila šla zjutraj že v vojašnico, pijančevala sta v družbi 25letnega težaka Josipa Urbančiča, brata omenjenega novince. Ti trije pijanci razgrajali so popoldne pred Kosakovo prodajalnico jestvin v ulici Belvedere hšt. 21, kjer so napadli 72letnega težaka Frana Babiča. Navstaj je praveci pretep, ker so pomočniki, službujoči pri gosp. Kosaku, prihiteli starcu v pomoč. Toda še-le stražarjem se je posrečilo ukrotiti besne pi-

jance. Oba Urbančiča odpeljali so na zdrava niško postajo, ker sta bila o pretepu nekoliko ranjena, od tam so spremili vse tri na komisarijat v ulici Scussa. Tam so bili vsi trije zaslišani na zapisnik. Antona Urbančiča in Tuljaka so izročili vojaškim oblastim, Josipa Urbančiča pa so pustili na svobodo, toda moral se bode zagovarjati pred sodiščem. — Nepoznan tat se je vtihotapil v stanovanje rodbine Škočir, via dell' Istituto hšt. 16 ter ukradel iz zaprtega omarja 270 gld. v gotovem denarju. Tutu zasleduje policija in brzkone ga zasači, kajti stanovniki dotične hiše so videli nepoznanega človeka, ki se je potikal po stopnicah omenjene hiše. — Po noči na včeraj ukradel je nekdo kurilcu Josipu Novaku okolo 40 gl. v bankovcih, v tem ko je sedel s svojim prijateljem, 46letnim mizarjem Justom F. iz Vrhnike, v gostilni „Al Giardinetto“ na Acquedotto. Pozvali so stražarje, ki so spremili okradenega kurilca, mizarja F. in pa 19letnega natakara Angela Gonyja iz Grške na komisarijat v ulici Scussa. Tam so zaslišali vse tri na zapisnik, ter izpustili tolikomizarja F., kolikor natakara Gonyja na svobodo. Včeraj pa so pozvali Gonyja zopet na policijo in po novem zaslišanju so ga odpravili v ulico Tigor, kajti opravičen je sum, da je Gony ukradel na mizi ležeči denar, ko se je potikal okolo Novaka. — Cerkovnik Josip S. zaspal je po noči na včerajšnji dan pod milim nebom. Ko se je probudil, opazil je v veliko in neprijetno svoje presenečenje, da mu je med tem spreten tat ukradel žepno uro vredno 10 gl. in pa tri srebrnjake. — 45letni natakak H. Wison iz Italije razsajal je po noči v neki gostilni v ulici Giulia. Prišedši stražarji so ga spremili v zapor. — Minolo noč so zaprli dva poulična razgrajalca in pa jednega postopaka.

Koledar. Danes (5.): Placid in tovariši, muč.; Gala, vdova. — Jutri (6.): XVIII. pobink. nedelja. Rožnega venca. — V ponedeljek (7.): Justina, devica; Marko, papež. — Polna luna. — Solnce izide ob 6. uri 7 min., zatoni ob 5. uri 30 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 18.5 stop., ob 2 pop. 22.5 stop. C.

Najnovejše vesti.

Dunaj 4. Današnja „Wiener Zeitung“ javlja: Cesar je poveril sekcijaskemu načelniku dr. pl. Körberju vodstvo generalne direkcije državnih železnic, ter je podelil istemu red železne krone druge vrste v priznanje izbornega službovanja na dosedanjem mestu.

Praga 4. Nadvojvoda Karol Ludvik dospel dne 11. t. m. v Prago ogledat si narodopisno razstavo.

Fontaine bleue 4. Knez Lobanov je dobil veliki križ častne legije.

San Sebastian 4. Včeraj je prišel sem Don Carlos, toplo pozdravljen od občinstva. Pozdravil ga je minsterski predsednik Canovas. Don Carlos je obiskal kraljico-regentino ter se dolgo pogovarjal z njo.

Dunajska borza 4. oktobra 1895			
	danes	včeraj	
Državni dolg v papirju	100.80	100.80	
„v srebru	101.15	101.05	
Avstrijska rentna v zlatu	121.65	121.50	
„v kronah	101.40	101.35	
Kreditne akcije	405.75	404.50	
London 10 Lat.	120.25	120.15	
Napoleoni	9.53 1/2	9.52 1/2	
20 mark	11.76	11.76	
100 italj. lir	45.30	45.27 1/2	

Edina gostilna „Pri zlati kroni“

se Slovenskim napisom v središču mesta tržaškega je
ulica S. Giovanni št. 10
v kateri so toči novo belo ipavsko vino prve vrste po 40 nč. Črno istrsko, novo in staro, po 40 nč. Pivo Pustigam v steklenicah po 16 in 22 nč. Kuhinja je izborna in na novo urejena. Nadejajo se, da me bodo mnogobrojno podpirali slovenski krogi, beležim se udani.
Fran Kravos.

JAKOB ŠTRUKELJ - TRST
via Caserma št. 16 uhod piazza della Caserma.
(nasproti veliki vojašnici),
prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška
kolesa (bicykle)
Zastavstvo koles „Raleigh“ iz tovarne „Raleigh Cycle Co“ Ltd. Nottingham Angleško in koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt.
Kolesa „Raleigh“ in Adler so svetovno znana, poslednja rabijo se v nemški vojski.
Kolna pošilja se na deželo in na vse kraje brez vseh stroškov.
Sprejemase popravila vsakovrstnih novih in starih koles in živalskih strojev.
V zalogi nahajajo se vsakovrstna orodja in priprave za kolesa.
Zahtevajo naj se ceniki!